

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 510. PLENARFORSAMLING DEN 16. OG 17. SEPTEMBER 2015

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om SBA-erfaringer i USA og EU: »bedste praksis« for innovative SMV-foranstaltninger**(initiativudtalelse)**

(2016/C 013/02)

Ordfører: Ullrich SCHRÖDER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 10. juli 2014 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at afgive udtalelse om:

»SBA-erfaringer i USA og EU: »bedste praksis« for innovative SMV-foranstaltninger» (initiativudtalelse).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 14. juli 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 510. plenarforsamling den 16.—17. september 2015, mødet den 16. september, følgende udtalelse med 207 stemmer for og 6 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

Der findes ca. 21 mio. SMV'er i EU, som beskæftiger knap 90 mio. personer og skaber over 3 600 bio. EUR i værditilvækst. Anderledes sagt er 99 % af alle virksomheder SMV'er, der beskæftiger to ud af tre personer og står for 58 % af værditilvæksten. Der er derfor behov for en stærk Small Business Act.

EØSU ønsker at fremsætte følgende anbefalinger vedrørende en række vigtige punkter i forbindelse med revisionen af SBA (Small Business Act) i EU baseret på de erfaringer, som man har gjort med Small Business Administration i USA (der har samme forkortelse, men en helt anden tilgang).

1.1. Revisionen af SBA er nødvendig.

Kommissionen havde oplyst, at den agtede at offentliggøre en revideret tekst i første halvdel af 2015, men har nu udsat det. Da der er vigtige områder, der kunne forbedres (se nedenfor), forventer SMV'erne en revision efter høringerne. På grund af SMV'ernes store betydning bør den reviderede tekst offentliggøres snarest muligt.

1.2. Rettsstilling og håndhævelse

SBA skal opgraderes til en mere bindende form med en mere ambitiøs tilgang. EØSU krævede også dette i 2008 og 2011, men det blev ikke implementeret af Kommissionen.

Kommissionen bør eventuelt indføre flere retlige mekanismer, f.eks. vedrørende offentlige udbud, »Tænk småt først«, konsekvensanalyser og SMV-test. Dette bør iværksættes på såvel EU- som medlemsstatsniveau og vil indebære, at Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter får en større rolle. Principperne »Tænk småt først« og »Kun én gang« bør indføjes i EU-institutionernes interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning.

1.3. Politisk stilling

SBA har i EU en lavere politisk stilling end i USA. Med det sigte at styrke stillingen i EU anbefaler EØSU:

- at der indføres et særligt årligt rådsmøde om SMV'ernes konkurrenceevne og SBA'en, således som EØSU tilrådede i sin udtalelse fra 2011 ⁽¹⁾;
- at Rådets Gruppe på Højt Plan vedrørende Konkurrenceevne og Vækst gør status over de fremskridt, der gøres på nationalt plan for at implementere SBA-prioriteterne, og overvejer yderligere tiltag på EU-niveau. Resultaterne bør oversendes til det særlige årlige rådsmøde om SMV'ernes konkurrenceevne og SBA'en;
- at det europæiske SMV-repræsentantnetværk opgraderes ved at hæve deltagerniveauet til lederne af økonomiministerier (generaldirektør el. lign.). Dette ville sikre en stærkere og bedre koordinering mellem EU og medlemsstaterne.

1.4. Forvaltning og effektivitet

1.4.1. Der skal indføres en EU-årsrapport om gennemførelsen af SBA, som også skal indeholde en databaseret rapport om Kommissionens styring af den og om, hvorledes de individuelle programmer fungerer.

1.4.2. Den Europæiske Revisionsret bør opfordres til at offentliggøre regelmæssige rapporter om, hvorledes de relevante SMV-programmer og -foranstaltninger fungerer, således som det eksterne Governmental Accountability Office gør det i USA vedrørende den amerikanske SBA. Et uafhængigt kontor i Kommissionen bør varetage intern forvaltning efter samme model som »Office of the Inspector General« i USA's Small Business Administration.

1.4.3. SBA vil ikke lykkes, medmindre der indføres en partnerskabsbaseret forvaltning med flere aktører (med arbejdsmarkedets parter samt offentlige og private interessenter). Derfor bør den rådgivende gruppe vedrørende SBA (se 4.3.4), som efter planen skulle oprettes i 2011, men som aldrig blev det, gøres operationel og konsulteres, inden der træffes afgørelser.

1.4.4. Ordningen med nationale og lokale SBA-implementeringsplaner (se 4.3.3) bør forbedres og udbygges med systematisk anvendelse af resultattavler.

Anvendelse af mål

Det anbefales at gøre mere brug af vejledende mål for at øge SMV'ernes deltagelse i offentlige udbud og af bindende mål for FoU-programmer (på såvel EU-niveau som på nationalt niveau). I forbindelse med anvendelsen af denne målmekanisme bør niveauerne hæves gennem årene.

En årlig konference med interessenter, der repræsenterer små virksomheder

Både i USA og i EU findes der en betragtelig knowhow og erfaring med hensyn til SMV-politikker og -programmer, men der afholdes ikke nogen strukturelle og regelmæssige drøftelser med deltagelse af interessenter. Det ville være nyttigt med en årlig konference afholdt skiftevis i USA og EU, hvor der sættes fokus på de bedste eksempler. Konferencen burde tælle relevante interessenter fra begge sider af Atlanten: politikere og administrationer, SMV-repræsentantnetværket og SMV-organisationer. Som følge af SMV-organisationernes begrænsede budgetter bør omkostningerne i forbindelse med deres deltagelse godtgøres. Hvert år kunne man sideløbende med de generelle drøftelser behandle et særligt emne: finansiering, innovation, handel (herunder TTIP), kvindelige iværksættere osv.

⁽¹⁾ EUT C 376 af 22.12.2011, s. 51.

2. Indledning og formål med udtalelsen

2.1. Formål: at sammenligne de generelle tilgange og foranstaltninger for SMV'er vedrørende de to SBA'er: Small Business Administration i USA og EU's Small Business Act.

De politiske og erhvervsmæssige klimaer i USA og EU er meget forskellige, og i begge regioner er der truffet mange SMV-foranstaltninger på både nationalt og lokalt niveau foruden SBA-foranstaltningerne ⁽²⁾.

2.2. I konklusionerne i denne udtalelse (se kapitel 1) vil der derfor ikke være fokus på at sammenligne de to SBA'ers specifikke programmer, men i stedet på mulige forbedringer af den retlige og politiske stilling samt forvaltningen og anvendelsen af mål, hvad angår EU's SBA.

3. Small Business Administration i USA (SBA)

3.1. Small Business Administration i USA er en uafhængig offentlig styrelse, der yder føderal støtte til små virksomheder. Styrelsen blev oprettet af præsident Eisenhower i 1953 efter vedtagelsen af Small Business Act. Dens opgave er at rådgive og bistå små virksomheder og værne om deres interesser. Dens budget udgjorde i 2013 ca. 1 mia. USD (eksklusive budgettet for aktiviteter, der ikke er virksomhedsaktiviteter). Visse foranstaltninger er juridisk bindende. SBA har kontorer i alle amerikanske stater og 1.000 lokalcentre. Præsident Obama har optaget SBA's Director General i sit kabinet.

3.2. SBA opererer med en kompleks definition af små virksomheder, nemlig virksomheder, der grundlæggende er uafhængigt ejet, drevet og organiseret med fortjeneste for øje. Afhængigt af branche, produkt eller tjenesteydelse baseres størrelseskriteriet på antallet af ansatte eller på omsætningen. Hvad antallet af ansatte angår, varierer det maksimale antal fra ca. 100 til 1 500.

3.3. Oversigt over den amerikanske SBA's aktiviteter og programmer ⁽³⁾

3.3.1. Finansiering: lån og venturekapital

3.3.1.1. SBA stiller garanti for små virksomheder, der ikke kan få lån andre steder. Disse lån ydes i almindelighed af SBA-partnere (banker og andre finansieringsinstitutter) og garanteres af SBA.

Mikrolånsprogrammet (The Microloan Programme) er rettet mod nye virksomheder og virksomheder i opstartsfasen på underforsynede markeder. Ekspreslån (Express loans) ydes inden for 36 timer. Under katastrofelåneprogrammet (The Disaster Loan Programme) ydes der lån inden for 45 dage til små virksomheder, som er ramt af en generel katastrofe.

3.3.1.2. Small Business Investment Company (SBIC) forbedrer små virksomheders adgang til venturekapital.

3.3.2. Kontraktformidlingsprogrammer for små virksomheder

3.3.2.1. En række kontraktformidlingsprogrammer gør det muligt for små virksomheder (som ejes af dårligt stillede eller er beliggende i uudnyttede områder) kun at konkurrere med tilsvarende virksomheder i forbindelse med vigtige offentlige udbud.

⁽²⁾ En bredere sammenligning af SMV-foranstaltninger ville være for kompleks for denne udtalelse.

⁽³⁾ Dette er en bred oversigt over interessante aktiviteter. Nærmere detaljer findes på www.sba.gov eller i rapporten fra den amerikanske Kongres fra 2013 »Small Business Administration, A Primer on Programmes« på www.crs.gov. Governmental Accountability Office bringer en oversigt over SBA-programmer i rapporten GAO-12-819 »Entrepreneurial Assistance« på www.gao.gov.

Der er opstillet årlige samlede offentlige mål for deltagelse, hvad angår føderale offentlige kontrakter med små virksomheder, med differentierede delmål for de enkelte ministerier og styrelser. Det samlede mål er nu mindst 23 % af den samlede værdi af føderale hovedkontrakter. I EU er dette tal højere, nemlig 29 %, men dækker også kontrakter med regionale og lokale myndigheder. Det amerikanske mål kunne blive hævet i fremtiden.

3.3.3. FoU-programmer: strategi for en øget SMV-deltagelse gennem fastsættelse af højere mål

3.3.3.1. Programmet Small Business Innovation Research (SBIR) har til formål at styrke deltagelsen af små højteknologiske virksomheder inden for føderal FoU i føderale ministerier med et FoU-budget på mindst 100 mio. USD. En procentdel af FoU-budgettet skal anvendes til inddragelse af små virksomheder. Dette startede med 0,2 % i 1983 og blev gradvis hævet til 2,7 % i 2013 (nyt mål på 3,2 % i 2017).

3.3.3.2. Via programmet Small Business Technology Transfer (STTR) ydes lån til føderal forskning, der deles mellem en lille virksomhed og en nonprofitforskningsorganisation: 0,35 % i 2013 stigende til 0,45 % i 2016.

3.3.4. Udviklingsprogrammer for iværksætteri (Entrepreneurial Development Programmes)

Under disse programmer formidles uddannelse for små virksomheder i 1.000 centre. SCORE er paraplyorganisation for 50 uafhængige nonprofitorganisationer med 13 000 frivillige.

3.3.5. Office of International Trade

Office of International Trade yder eksportbistand, og kontorets aktiviteter omfatter ekspreslån (inden for 36 timer) og økonomisk støtte med henblik på deltagelse i fagmesser i udlandet, dokumentationsmateriale og audiovisuelt materiale.

3.3.6. Særinstanser

The Office of the Inspector General: Dette kontor har til opgave at forbedre SBA's forvaltning og effektivitet, at bekæmpe svig i programmerne og at revidere gældende lovgivning eller lovforslag. Det er et uafhængigt kontor inden for SBA ledet af en generalinspektør.

Office of Advocacy: Dette kontor tjener som et uafhængigt talerør for små virksomheder i forbundsregeringen. Det har til opgave at fremme politikker til støtte for små virksomheder ved at gribe ind i de føderale myndigheders lovgivningsproces og undersøge virkningerne af føderal lovgivning.

4. Udviklingen i EU — fra charteret for små virksomheder til Small Business Act ⁽⁴⁾

4.1. *Det europæiske charter for små virksomheder — 2000*

Dette charter vedtoges af EU's ledere i 2000. Det var et frivilligt tilsagn fra medlemsstaterne om at forbedre erhvervs klimaet for små virksomheder i medlemsstaterne og på EU-niveau uden retskraft. Charteret var specifikt rettet mod små virksomheder med færre end 50 ansatte.

4.2. *EU's »Small Business Act« (SBA-EU) — 2008*

4.2.1. Kommissionen studerede SBA's tilgang i USA og offentliggjorde sin meddelelse »Tænk småt først — En »Small Business Act« for Europa« i 2008 ⁽⁵⁾ med en bredere målgruppe (SMV'er med færre end 250 ansatte).

Der blev kun fremsat et begrænset antal nye lovgivningsforslag.

⁽⁴⁾ Nedenfor følger et resumé over udviklingen inden for SBA. En mere detaljeret oversigt findes i baggrundsdokumentet på EØSU's websted.

⁽⁵⁾ KOM(2008) 394 endelig udg.

Den vigtigste del af SBA vedrører en ny politikramme, der inkorporerer de eksisterende erhvervspolitikker og bygger på det europæiske charter for små virksomheder.

4.2.2. Der blev indført 10 principper vedrørende udformningen og gennemførelsen af SMV-politikker på EU-niveau og nationalt niveau vedrørende: erhvervsklima, iværksætteri, »Tænk småt først«, offentlige udbud, kortere betalingsterminer, et bedre indre marked, færdigheder og innovation.

4.2.3. I 2008 foreslog EØSU ⁽⁶⁾ en mere ambitiøs SBA. I udtalelsen henvises til den amerikanske SBA.

4.2.4. EØSU's vigtigste anbefalinger omfattede:

- en bindende retsakt for gennemførelse af princippet »Tænk småt først«
- etablering af et SBA-udvalg med deltagelse af relevante nationale og europæiske erhvervssammenslutninger
- udpegning af en national person med ansvar for SMV-anliggender i hver medlemsstat.

Beklageligvis blev de første to anbefalinger ikke implementeret af Kommissionen.

4.3. *Status vedrørende EU's Small Business Act (2011)*

4.3.1. Kommissionen offentliggjorde i 2011 meddelelsen »Status vedrørende »Small Business Act« for Europa» ⁽⁷⁾. Kommissionen konkluderede, at der sker fremskridt, men at en yderligere indsats er påkrævet.

4.3.2. Hvad angår udviklingen i medlemsstaterne, var Kommissionen mindre positiv med hensyn til:

- reduktionen af de administrative byrder og implementeringen af nationale SMV-test
- fremme af den europæiske kodeks for bedste praksis
- forenkling af procedurerne i forbindelse med konkurs.

4.3.3. I status vedrørende »Small Business Act« foresloges foranstaltninger til imødegåelse af den økonomiske krise på følgende områder: lovgivning, finansiering, markedsadgang, iværksætteri, jobskabelse og inklusiv vækst (herunder kvindelige iværksættere og et initiativ vedrørende sociale virksomheder).

4.3.4. Strategiske forbedringer indebærer en styrkelse af forvaltningen:

- Kommissionen vil fortsætte med at udsende generelle årsberetninger vedrørende de enkelte medlemsstater i overensstemmelse med Europa 2020-strategien. Fremskridt på SBA-området indgår i disse årsberetninger.
- Den rådgivende gruppe for SBA (se punkt 4.3.4), som efter planen skulle have været oprettet i 2011, men som aldrig blev det, skal gøres operationel og konsulteres, inden der træffes afgørelser.
- Der blev oprettet et SMV-repræsentantnetværk sammensat af repræsentanter fra Kommissionen og nationale SMV'er. Netværket skulle etablere en direkte forbindelse mellem Kommissionen, nationale forvaltninger og nationale erhvervsorganisationer.
- Der blev opstillet nationale SBA-implementeringsplaner understøttet af en stærk overvågningsmekanisme og i samarbejde med medlemsstater og erhvervsorganisationer. (EØSU beklager imidlertid, at dette ikke implementeres så effektivt som muligt).

4.3.5. I 2011 erkendte EØSU ⁽⁸⁾, at der er taget større hensyn til SMV'er.

EØSU's vigtigste konklusioner var som følger:

- EØSU vurderer, at SBA bør have en mere bindende karakter.
- SBA vil ikke lykkes, medmindre der indføres en partnerskabsbaseret forvaltning med flere aktører (med arbejdsmarkedets parter samt offentlige og private interessenter).

⁽⁶⁾ EUT C 182 af 4.8.2009, s. 30.

⁽⁷⁾ KOM(2011) 78 endelig udg.

⁽⁸⁾ EUT C 376 af 22.12. 2011, s. 51.

- Den vigtige rolle, som interesseorganisationer i den offentlige og private sektor spiller med hensyn til udførelse af skræddersyede tjenester, overses.
- EØSU anmoder Rådet om at indføre et særligt årligt rådsmøde om SMV'ernes og mikrovirksomhedernes konkurrenceevne og SBA.

EØSU beklager, at disse anbefalinger ikke er blevet implementeret af Kommissionen.

4.4. *Offentlig høring om SBA — 2014*

4.4.1. Kommissionen indledte i september 2014 en høring om, hvorledes SBA skulle revideres, under titlen »En stærk europæisk politik til støtte for SMV'er og iværksættere 2015-2020«.

4.4.2. Kommissionen konkluderer, at SBA ikke er blevet gennemført fuldt ud i mange medlemsstater.

De foreslåede prioriterede områder er som følger:

- reduktion af de administrative byrder
- adgang til finansiering og markeder
- iværksætter- og innovationspotentiale
- styrket kompetenceudvikling (nyt).

4.4.3. Kommissionen offentliggjorde i april 2015 en rapport om resultaterne. Forslaget om en revideret SBA var oprindeligt planlagt til første halvdel af 2015, men er nu blevet udsat til 2016. De europæiske erhvervsorganisationer har tilkendegivet deres skuffelse over denne udsættelse og opfordret til, at der bliver grebet til handling i 2015.

Bruxelles, den 16. september 2015.

Henri MALOSSE
Formand for
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
